

af kgl. Resolutioner. Jeg sigter derved til Loven om Almenskolevæsenet. Denne Lov har vel ikke under nogen lokal Valgkampagne været drøftet saaledes i Enkelt-heder som ude i min Kreds, og det er ganske naturligt, fordi min ærede Modkandidat (Ottosen) var den, som her i Tinget havde været Ordfører for denne Lov, og altsaa kendte den og dens Principper ud og ind og ganske sluttede sig til den, og han blev i Valgkampagnen varmt sekunderet af to, vel af de bedste, som kunde findes dertil. Over for ham stod jeg, som har helliget hele mit Liv til Kundskabsmeddelelse paa mange forskellige Omraader, og denne Lov blev da grundig debateret. Jeg maa tilstaa, at jeg sjælden har haft lettere Spil, og jeg maa sige, at hvis man her i Rigsdagen har vedtaget Loven paa lige saa svagt et Fundament som det, der over for mig blev fremført, saa er det for svagt et Fundament. Da Udførelsen af denne Lov jo skal iværksættes ved Hjælp af endnu ikke offentliggjorte kgl. Resolutioner og ministerielle Cirkulærer, maa jeg maaske i al Korthed udtale, at jeg anser denne Lov for at være uheldig, fordi den ikke fyldestgor, hvad det ved enhver Lov af denne Natur i første Række gælder om, nemlig at dygtiggøre Nationen. Det er det vigtigste, det maa stilles som første Maal, og dertil kræves Kundskaber, Dannelse og Viden. Nu er det vel saaledes, at Folk kunne komme frem i Samfundet, endog langt frem i Samfundet, uden just at have Overvægt af denne Bagage, og paa den anden Side kunne mange eller nogle sidde inde med megen Dannelse og store Kundskaber og dog have Vanskelighed ved at komme frem. Men som Helhed gælder det, at jo større Individernes Kundskab, Viden og Dannelse er, desto videre kommer Nationen i sit Arbejde. Ofte henviser man paa mange Punkter ganske fejlagtig til England, som Mønster ogsaa paa Undervisningens Omraade. Det er fuldstændig vildledende. Den, som følger, hvad der kommer frem i England, vil vide, at foruden de store Spørgsmaal, som vi alle vide for Tiden drøftes i England, drøftes ogsaa Englands Undervisningsvæsen, og det hævdes der fra kompetent Side, at det er forældet. Jeg hen-

viser til, at f. Eks. den nuværende Premierminister Balfour i disse Dage for et Aar siden ved Indvielsen af en teknologisk Læreanstalt gjorde gældende, at den Undervisning, man i England har haft, baade den lavere og den højere Undervisning og den tekniske Undervisning, er ganske utilfredsstillende, hvilket i høj Grad har bidraget til, at England paa Industriens Omraade ikke mere er den Stormagt, som det tidligere har været, og ikke mere staar som et Mønster. Den Vej, man skal gaa, er at faa den samme grundige, dygtige Undervisningsmetode frem, som man paa saa at sige alle Omraader har i Tyskland, en Undervisning, som har bidraget mægtigt til det Opsving, som Tyskland ubestridelig har haft baade paa det aandelige og det materielle Omraade. Men jeg siger, Hensynet til Dygtiggørelsen af Nationen er i vor Lov ganske vejet til Side for det Formaal at danne en Enhedsskole. De forskellige Maal, som Skoleundervisningen skal have her i Landet, skulle nødvendigvis presses ind i en saadan Enhedsskole uden Hensyn til, om de enkelte Led lide Skade deraf. Og dette Hensyn til, om de enkelte Led lide Skade eller ej, er ganske vejet for dette efter min Mening, fuldstændig fejlagtig Hensyn til en falsk Demokratisme. At komme ind paa Enkeltheder er jo Tiden ikke til. Jeg vil kun gøre opmærksom paa, at man saavel i Loven som i det ministerielle Cirkulære, der forklarer den kongelige Anordning, der for øvrigt slet ingen Forklaring behøver, netop har søgt, saa vidt muligt at lave noget, som skal gælde for Klodrianer. Det synes at gælde om at kue Eynen, Lysten og Trangen hos Børnene, idet det foreskrives, at herefter skal indtil 11—12 Aarsalderen, altsaa indtil 2 Aar før Folkeskolen ophører med sin Undervisning, alle Børn i Landet nødvendigvis lære det samme. Medens der ellers i Fordringerne opstilles et Minimum, er der her opstillet et Maksimum. Vi vide jo dog alle, hvorledes Børnene omkring i de forskellige Egne af Landet havde vidt forskellige Evner og Lethed til at lære, vi vide, at der, hvor Læreren maa sidde og undervise i alle Fag og undervise store Klasser, er det umuligt at naa saa vidt som paa Steder, hvor Læreren kan kaste sig over